

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

УДК 346

Є. В. Горлов

кандидат юридичних наук, доцент
Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ПРОСТУПКАМ
У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ (АНАЛІЗ АНАЛІТИЧНОЇ ФУНКЦІЇ)**

Стаття присвячена дослідженню інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання. Розглянуто аналітичну функцію як складову інформаційно-аналітичного забезпечення. Розроблено пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення аналітичної складової інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання.

Ключові слова: інформаційно-аналітичне забезпечення, органи державної влади, протидія проступкам у сфері господарювання, аналітична функція.

I. Вступ

Динаміка виникнення все нових і поширення сталих проступків у сфері господарювання становить небезпеку економічним інтересам держави та потребує швидкого реагування органів державної влади щодо протидії зазначеним проступкам. Слід зауважити, що невірність багатьох проблем в економічному секторі перешкоджає належному проведенню аналітичних досліджень, формуванню єдиного комплексного підходу до отримання необхідної інформації. Цю проблему можна вирішити шляхом удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання.

Питання інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади частково досліджено в наукових працях І. В. Арістова, А. В. Баб'яка, О. М. Бандурки, В. В. Бірюкова, В. П. Захарова, В. В. Коваленко, Б. А. Кормич, В. М. Плішкіна, В. І. Рудешка, Д. Я. Семир'янова, Є. М. Яковця та ін.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади щодо протидії зазначеним проступкам потребує оновленого підходу, що, насамперед, пов'язано:

- по-перше, із входженням у новий період економічного розвитку держави та проведенням радикальних реформ у всіх сферах суспільства;
- по-друге, за умови зростання інтелектуалізації правопорушників виникає необхідність у належній підготовці та у відповідній перепідготовці кадрів для органів державної влади, які зможуть кваліфіко-

вано, своєчасно й ефективно вживати необхідних заходів щодо ефективної протидії проступкам у сфері господарювання;

- по-третє, вирішення цього завдання дасть змогу органам державної влади в повному обсязі використовувати інформаційно-аналітичні методи для належної організації ефективної протидії проступкам у сфері господарювання.

II. Постановка завдання

Мета статті – розробити пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення аналітичної складової інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання.

III. Результати

Економічне становище в Україні вимагає від органів державної влади значно більшої ефективності аналітичного забезпечення щодо протидії проступкам у сфері господарювання. За цей напрям діяльності органів державної влади відповідає аналітична функція, яка на основі отриманої інформації здійснює аналіз проступків, узагальнює причини їх виникнення, надає оцінку ефективності використаних заходів щодо протидії проступкам у сфері господарювання.

Різні аспекти проблеми аналітичного забезпечення органів державної влади досліджували такі вчені, як В. Л. Грохольський, В. В. Коряка, А. В. Мовчан, Р. В. Стойко, Є. М. Яковець та ін.

Аналітична функція набуває важливого значення в діяльності органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання та є складовою аналітичного забезпечення цих органів.

Охарактеризуємо цю функцію детальніше. Дослідження аналітичної функції, на нашу думку, слід розпочати з визначення терміна “аналітичний”, який у довідковій літературі має декілька значень, а саме:

- що містить аналіз, детальний розбір чого-небудь;
- який має здатність аналізувати;
- який слугує для аналізу [1, с. 36].

У свою чергу, аналіз – це метод наукового дослідження предметів, явищ тощо шляхом уявного розчленування їх на складові [1, с. 35].

А. В. Мовчан визначає аналітичну роботу як творчу діяльність, поєднану з оцінкою наявної інформації та підготовкою на її основі оптимальних рішень [6, с. 13].

В. Л. Грохольський зазначає, що обов'язковою умовою належної організації аналітичної роботи є чітко здійснюваний облік необхідних для неї відомостей, своєчасний і повний їх збір. Ефективне управління може забезпечити тільки систематизована інформація, тобто логічно пов'язані відомості, що відображають негативні й позитивні сторони явищ. Інформація повинна бути точною та зрозумілою [3, с. 112].

Є. М. Яковець розглядає сутність аналітичної роботи як зумовлений її змістом і спрямованістю на вирішення специфічних завдань комплекс оперативно-розшукових заходів, який базується на відповідній інформаційній основі й реалізується в певних формах, з використанням спеціальних засобів і методів, спрямований на отримання достовірних даних про об'єкти аналізу [4, с. 5–6].

Необхідно зазначити, що В. В. Коряк виокремлює такі види аналізу:

- 1) аналіз стану оперативної обстановки;
- 2) аналіз стану управлінської діяльності [5, с. 8–9].

У свою чергу, Р. В. Стойко обґрунтовує необхідність запровадження розділів у кожному виді аналізу. Це, наприклад, може бути:

- соціально-економічна та демографічна характеристика регіону: територія, структура господарства, чисельність населення, рівень життя громадян, сфера суспільно-політичних відносин;
- основні фактори, які впливають на стан правопорядку, динаміку й структуру злочинності в цьому регіоні;
- загальна характеристика злочинності та її видів;
- основні результати оперативно-службової діяльності та її недоліки [7, с. 225].

На нашу думку, такий поділ дасть можливість більш ґрунтовно здійснити аналіз та визначитися із заходами щодо протидії економічним правопорушенням у цілому.

Аналіз інформації, що надходить до органів державної влади для організації діяль-

ності щодо протидії проступкам у сфері господарювання, забезпечує:

а) вивчення причин і умов, вчинення правопорушень економічної спрямованості;

б) організацію системи інформаційного взаємного обміну між органами державної влади, здійснення спільних заходів щодо запобігання та своєчасного припинення протиправних дій чи інших порушень у сфері господарської діяльності;

в) виявлення й оцінювання проблем, що виникають у практичній діяльності під час застосування відповідних заходів впливу профілактичного та запобіжного характеру;

г) визначення напрямів управлінської діяльності та вироблення оптимальних варіантів необхідних рішень з окремих проблем, а також застосування заходів щодо їх вирішення;

е) максимальне прогнозування результатів запланованих заходів.

Аналітична робота в органах державної влади є постійною пізнавальною діяльністю, спрямованою на вивчення інформації про форми, методи й результати роботи, середовище функціонування з метою оцінювання ефективності діяльності та прийняття управлінських рішень. Вона забезпечує своєчасне, оперативне і якісне отримання інформації, проведення її аналізу, здійснення належного опрацювання інформаційних потоків та ефективного використання їх у службовій діяльності.

Таким чином, аналітична функція в діяльності органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання визначається як дослідницька функція в управлінні органами державної влади, без якої науково організувати їхню діяльність неможливо.

Ми погоджуємось з думкою В. В. Коряка, який зазначає, що результат інформаційно-аналітичної роботи залежить від:

- достовірності первинної інформації;
- якості вихідної інформації;
- кваліфікації виконавця-аналітика;
- адекватності заходів, що застосовуються для протидії злочинності;
- своєчасності й ефективності прийнятих управлінських рішень [4, с. 8].

Отже, на наш погляд, основною метою інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання є отримання необхідної інформації та проведення відповідного аналізу для прийняття управлінських рішень щодо належної організації ефективного запобігання, припинення та профілактики проступків у сфері господарювання.

До основних завдань інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання можна віднести:

а) збір, обробку та узагальнення оперативно-довідкової, аналітичної, статистичної, контрольної інформації для оцінювання стану обстановки та прийняття обґрунтованих і оптимальних рішень на всіх рівнях діяльності органів державної влади, особливо правоохоронних органів;

б) забезпечення можливості оперативно-го отримання інформації в повному, систематизованому вигляді з метою належного виконання визначених завдань;

в) забезпечення динамічної та ефективної інформаційної взаємодії всіх правоохоронних органів і державних установ;

г) забезпечення належного захисту інформації.

Ці завдання нерозривно пов'язані з формуванням інфраструктури інформаційного середовища органів державної влади, яке складається з інформаційних ресурсів як відомчих, так і інших правоохоронних та державних органів, з якими здійснюється інформаційна взаємодія.

IV. Висновки

Таким чином, під інформаційно-аналітичним забезпеченням органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання слід розуміти комплексне забезпечення органів державної влади організаційними, правовими, технічними й технологічними заходами, засобами та методами, призначеними для збирання, обробки, зберігання, передачі інформації з постійним її аналізуванням щодо протидії проступкам у сфері господарювання.

Зазначено, що основною метою інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання є отримання необхідної інформації та проведення відповідного аналізу для прийняття управлінських рішень щодо належної організації ефективного запобігання, припинення та профілактики проступків у сфері господарювання [2, с. 138].

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання виконує дві основні функції, одна з яких аналітична, що визначається як дослідницька функція в управлінні органами державної влади, без якої науково організувати їхню діяльність неможливо.

Список використаної літератури

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [голов. ред. В. Т. Бусел; редактори-лексикографи: В. Т. Бу-

сел, М. Д. Василега-Дерибас, О. В. Дмитрієв, Г. В. Латник, Г. В. Степенко]. – Київ; Ірпінь: Перун, 2005. – 1728 с.

2. Горлов Є. В. Адміністративно-правове забезпечення діяльності органів державної влади щодо протидії проступкам у сфері господарювання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Є. В. Горлов. – Запоріжжя, 2012. – 203 с.
3. Грохольський В. Л. Управління діяльністю спеціальних підрозділів МВС України по боротьбі з організованою злочинністю: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Володимир Людвігович Грохольський. – Харків, 2004. – 416 с.
4. Коряк В. В. Організація аналітичної роботи в підрозділах ДСБЕЗ МВС України / В. В. Коряк // Правове, організаційне та методичне забезпечення діяльності підрозділів ДСБЕЗ: тези доп. та повідом. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. 10 червня 2011 р. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – С. 6–9.
5. Краснонос Є. Ю. Історико-правові аспекти формування спеціальних правоохоронних підрозділів боротьби з економічною злочинністю в Україні в радянську добу / Є. Ю. Краснонос // Історія міліції України: минуле і сучасне: зб. наук. праць за матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2009. – Спец. випуск. – С. 312.
6. Мовчан А. В. Актуальні проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності підрозділів ДСБЕЗ / А. В. Мовчан // Правове, організаційне та методичне забезпечення діяльності підрозділів ДСБЕЗ: тези доп. та повідом. учасників всеукр. наук.-практ. конф. 10 червня 2011 р. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – С. 10–13.
7. Стойко Р. В. Інформаційно-аналітична діяльність підрозділів Державної служби боротьби з економічною злочинністю / Р. В. Стойко // Правове, організаційне та методичне забезпечення діяльності підрозділів ДСБЕЗ: тези доп. та повідом. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. 10 червня 2011 р. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – С. 223–225.
8. Яковец Е. Н. Проблемы аналитической работы в оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел: монография / Н. Е. Яковец. – Москва: Изд. дом Шумиловой И. И., 2005. – 219 с.

Стаття надійшла до редакції 04.09.2014.

Горлов Е. В. Информационно-аналитическое обеспечение деятельности органов государственной власти по противодействию проступкам в сфере хозяйствования (анализ аналитической функции)

Статья посвящена исследованию информационно-аналитического обеспечения деятельности органов государственной власти по противодействию проступкам в сфере хозяйствования. Рассматривается аналитическая функция как составляющая информационно-аналитического обеспечения. Разработаны предложения и рекомендации по совершенствованию аналитической составляющей информационно-аналитического обеспечения деятельности органов государственной власти по противодействию проступкам в сфере хозяйствования.

Ключевые слова: информационно-аналитическое обеспечение, органы государственной власти, противодействие проступкам в сфере хозяйствования, аналитическая функция.

Gorlov E. Information and Analytical Support of public Authorities in Combating Offences in the Sphere of Management (Analysis of Analytic Functions)

The article investigates the information and analytical support of the governmental authorities concerning offences in the sphere of economy.

The comprehensive analysis of the information component of the governmental authorities information and analytical support concerning offences in the economic sphere is provided in this article.

It was investigated the definition of information in the governmental authorities activity as for the countermeasures to the offences in the sphere of economy.

It has been concluded that the informational function in the governmental authorities' activity as for the countermeasures to the offences in the sphere of economy is directed at providing the comprehensive organizational, legal, technical and technological measures, means and methods intended for the collecting, processing, storing and transmission the information concerning offences in the economic sphere.

The main aim of the governmental authorities information support concerning offences in the economic sphere is getting necessary information and making the analysis for the acceptance of the decisions support concerning offences in the economic sphere.

Suggestions and recommendations as for improving the information and analytical support of the governmental authorities concerning offences in the sphere of economy were given.

Key words: informational and analytical support, governmental authorities, countermeasures to the offences in the sphere of economy, analytical function.